

**UCHWAŁA NR XVII/94/15
RADY MIEJSKIEJ W OZIMKU**

z dnia 21 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ozimek na lata
2016-2021**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515)) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, poz. 693,poz.1240,poz.1058,poz.130,poz.1607) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Ozimek na lata 2016-2021 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ozimka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Ozimku

Krzysztof Kleszcz

Załącznik do Uchwały Nr XVII/94/15
Rady Miejskiej w Ozimku
z dnia 21 grudnia 2015 roku

**GMINNA
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY OZIMEK
NA LATA 2016 - 2021**

Spis treści

I	Wstęp	
1.	Akty prawne stanowiące podstawę do opracowania Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Ozimek.....	3
2.	Metodologia opracowania strategii.....	4
3.	Proces konsultacji i diagnozowania oraz jego wyniki.....	5
3.1	Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób dorosłych.....	6
II	Raport o stanie Gminy Ozimek	
1.	Położenie, powierzchnia i ludność.....	13
2.	Infrastruktura społeczna i techniczna.....	13
3.	Bezpieczeństwo publiczne.....	15
4.	Organizacje pozarządowe.....	16
III	Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych	
1.	Bezrobocie.....	17
2.	Uzależnienia – alkoholizm i narkomania.....	18
3.	Przemoc w rodzinie.....	19
4.	Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.....	20
5.	Niepełnosprawność.....	21
6.	Starzenie się społeczeństwa.....	22
IV	Analiza SWOT	22
V	Misja i cele strategii	
1.	Misja.....	24
2.	Cele strategiczne i ich realizacja.....	24
2.1	Cel strategiczny I i cele operacyjne.....	24
2.2	Cel strategiczny II i cele operacyjne.....	27
2.3	Cel strategiczny III i cele operacyjne.....	29
2.4	Cel strategiczny IV i cele operacyjne.....	30
VI	System monitorowania, finansowanie strategii	
1.	Sposób finansowania.....	31
2.	Monitoring i ewaluacja.....	32

I. WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek jest jednym z ważniejszych dokumentów odnoszących się do realizowania lokalnej polityki społecznej i instrumentem tworzenia spójności społecznej.

Sformułowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata 2016- 2021 jest odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno- społeczną jej mieszkańców. Sytuacja gospodarcza, narastanie problemów społecznych, powiększanie obszarów patologii społecznych sprawiają, że konieczne jest wypracowanie planów i narzędzi rozumianych jako cele strategiczne i operacyjne. Strategia stanowi szansę na stworzenie nowych kierunków w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie gminy Ozimek i na pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci. Dokument ma charakter kilkuletni. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowywanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej

Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych

1. Akty prawne stanowiące podstawę do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek.

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii jest art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych, biznesu oraz uznaje się za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski
- Strategia Województwa Opolskiego w Zakresie Polityki Społecznej
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Opolskiego

Akty prawne, które mają wpływ na konstrukcję dokumentu:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
- 3) ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych

- 4) ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych
- 5) ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym
- 6) ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy uprawnionym do alimentów
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
- 8) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- 9) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- 10) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy
- 11) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 12) ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- 13) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 14) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 15) ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
- 16) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- 17) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- 18) dokumenty europejskie

Poza wymienionymi aktami prawnymi przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do innych ustaw i aktów wykonawczych z zakresu polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminny Program Wspierania Rodziny
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

2. Metodologia opracowania strategii

Zarządzeniem Nr 10/2015 Dyrektora Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej powołano koordynatora oraz zespół roboczy ds. opracowania projektu strategii rozwiązywania problemów społecznych. Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac zespołu oraz materiały będące wynikiem badań ankietowych niezbędnych dla diagnozy sytuacji społecznej gminy. Pozwoliło to na wypracowanie kierunków strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem otwartym. Przyjęte cele i działania podlegać będą wnikliwej ocenie i ewaluacji. Autorzy strategii liczą na to, że stworzy ona nową jakość w dialogu społecznym na terenie gminy, że przyczyni się do wzrostu poziomu życia na jej terenie i pomoże w rozwiązywaniu nabrzmiałych problemów. Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto następujący tryb postępowania:

- Przygotowano diagnozę sytuacji społecznej w gminie
- Przeprowadzono analizę SWOT
- Przeprowadzono spotkania konsultacyjne
- Określono misję gminy w zakresie polityki społecznej
- Określono najważniejsze obszary strategiczne
- Wskazano cele strategiczne
- Wskazano cele operacyjne służące osiągnięciu wytyczonych celów strategicznych
- Przedstawiono wskaźniki monitoringowe oraz prognozę zmian

Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

3. Proces konsultacji i diagnozowania oraz jego wyniki

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych została opracowana z zastosowaniem metody partycypacyjnego modelu jej budowania. Metoda ta akcentuje udział społeczny przejawiający się realnym, bezpośrednim wpływem mieszkańców i ich przedstawicieli na sprawy społeczne, poprzez umożliwienie im wypowiedzenia się, sformułowania problemów, zaplanowania działań zmierzających do dokonania zmian społecznych w gminie.

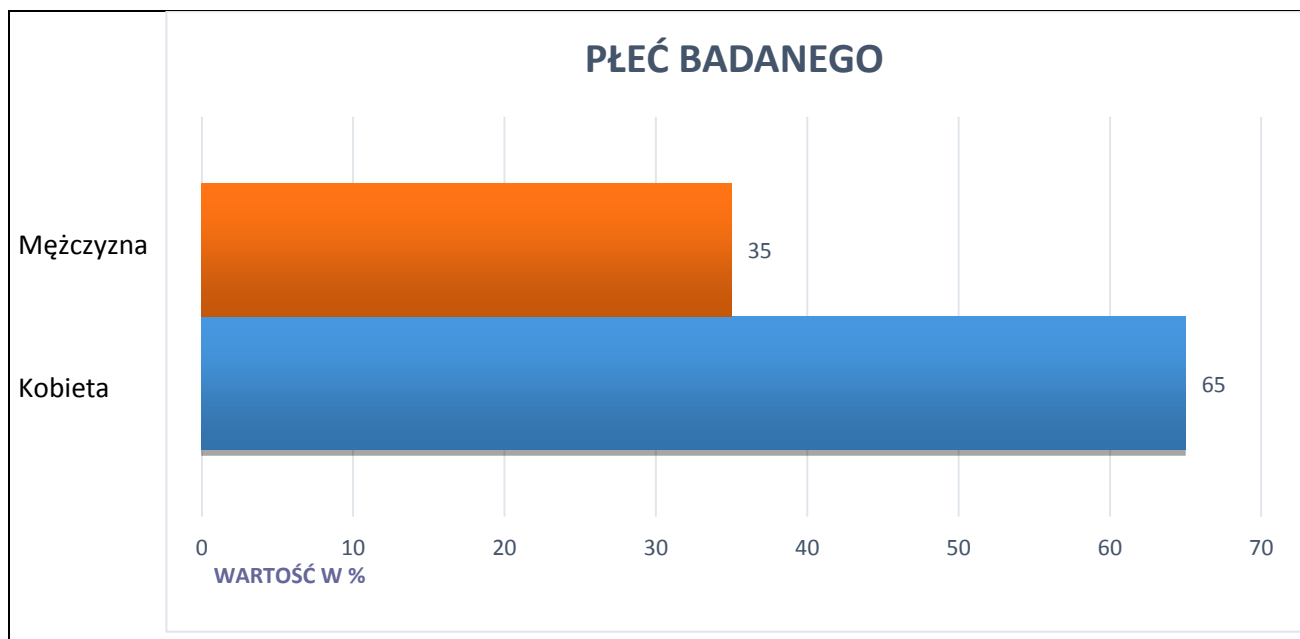
Diagnoza przeprowadzona dla celów opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2016-2021. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

1. Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

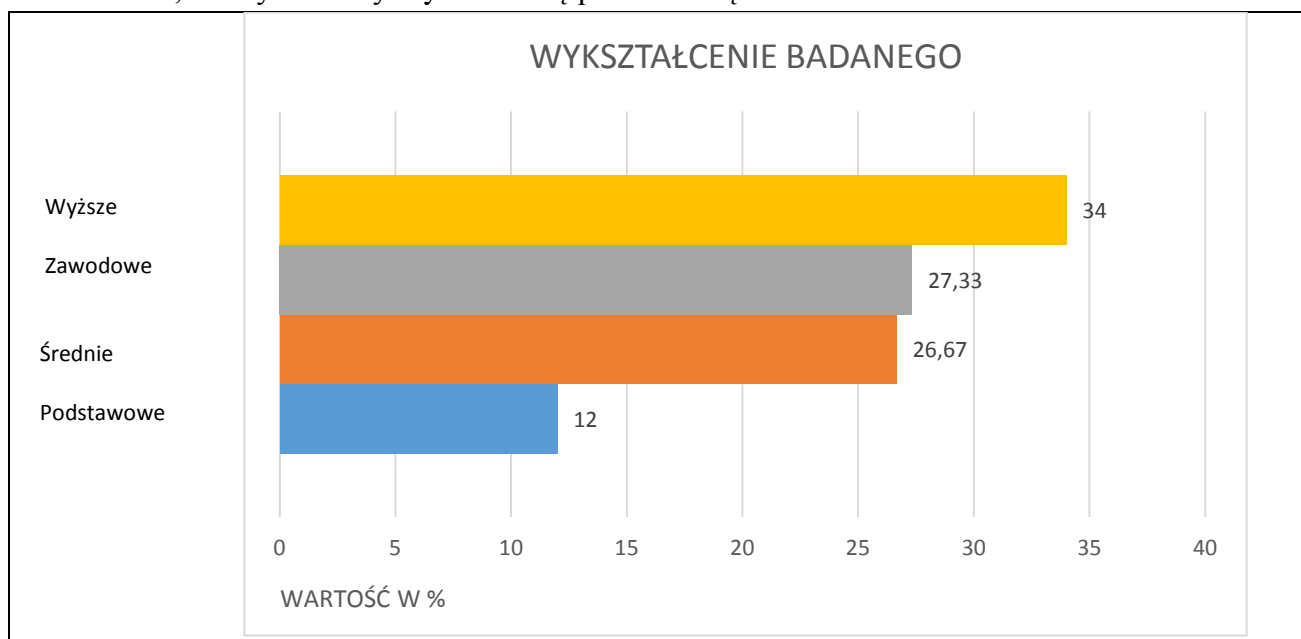
Na terenie gminy Ozimek przeprowadzono badania ankietowe, których głównym celem było ustalenie problemów i zagrożeń społecznych jakie mają miejsce w środowisku lokalnym, by jeszcze skuteczniej prowadzić działania profilaktyczne. Badania przeprowadzane były wśród osób dorosłych mieszkających na terenie gminy Ozimek na próbie 150 respondentów.

3.1. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób dorosłych.

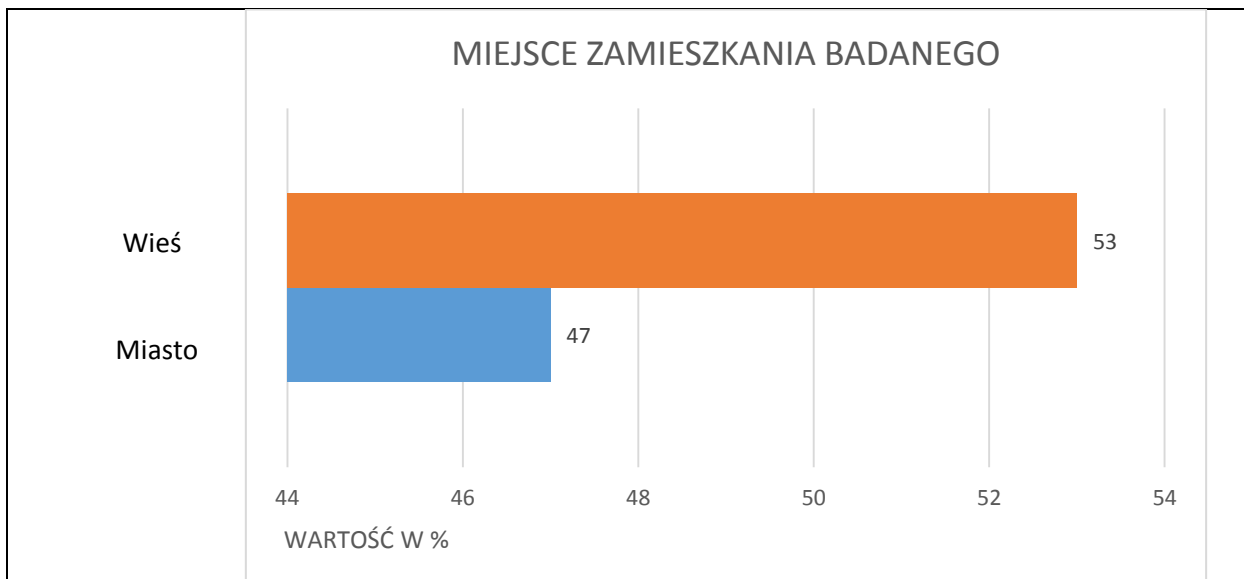
W badaniu przeprowadzonym na terenie Gminy Ozimek wzięło udział 150 osób (100%) wybranych losowo, w tym 98 kobiet (65%) oraz 52 mężczyzn (35%). Przekrój wiekowy badanych osób jest bardzo szeroki od 22 do 76 lat. Średnia wieku respondentów wyniosła 42 lata.

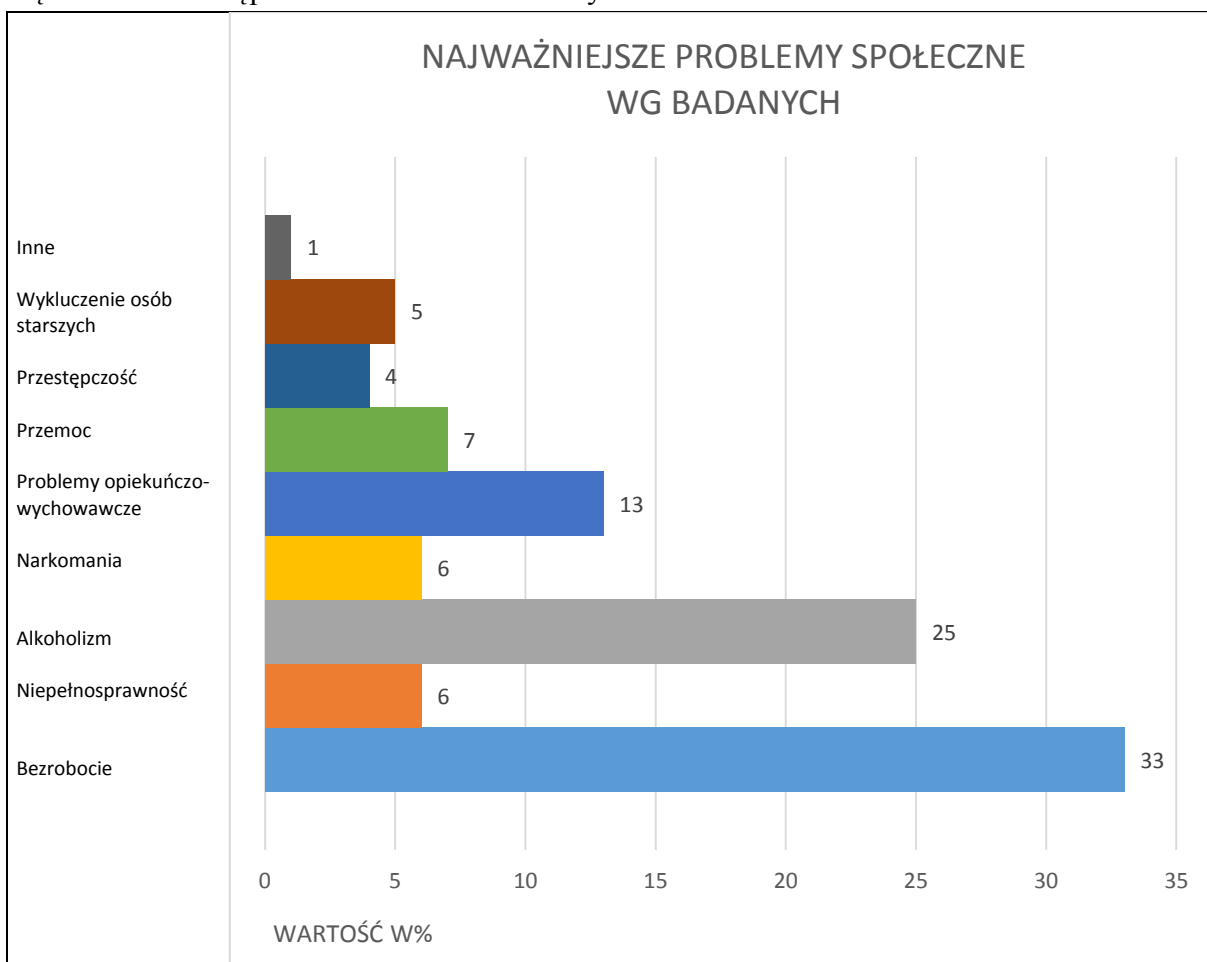
Wśród ankietowanych 51 osób (34%) posiadało wykształcenie wyższe, 40 osób (26,67%) wykształcenie średnie, 41 osób (27,33%) to osoby z wykształceniem zawodowym, a 18 osób (12%) to ankietowani, którzy ukończyli tylko szkołę podstawową

W badanej zbiorowości 47% stanowili mieszkańcy miasta, natomiast 53% osób zamieszkiwało tereny wiejskie.

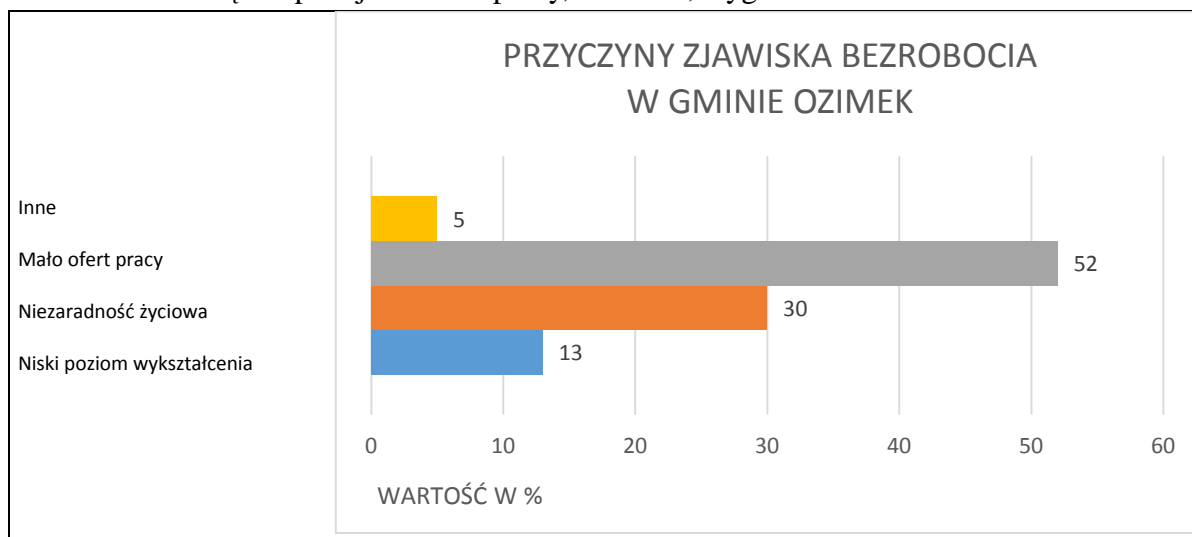

Za najbardziej istotny problem lokalny większość respondentów uznała bezrobocie (33%) oraz alkoholizm (25%). W następnej kolejności problemy opiekuńczo-wychowawcze (13%), przemoc (7%) narkomania i niepełnosprawność po 6%. Na dalszych pozycjach znalazły się wykluczenie osób starszych (5%), przestępczość (4%). Wśród innych problemów (1%)respondenci wymienili niską płacę oraz brak dostępu do mieszkań komunalnych.

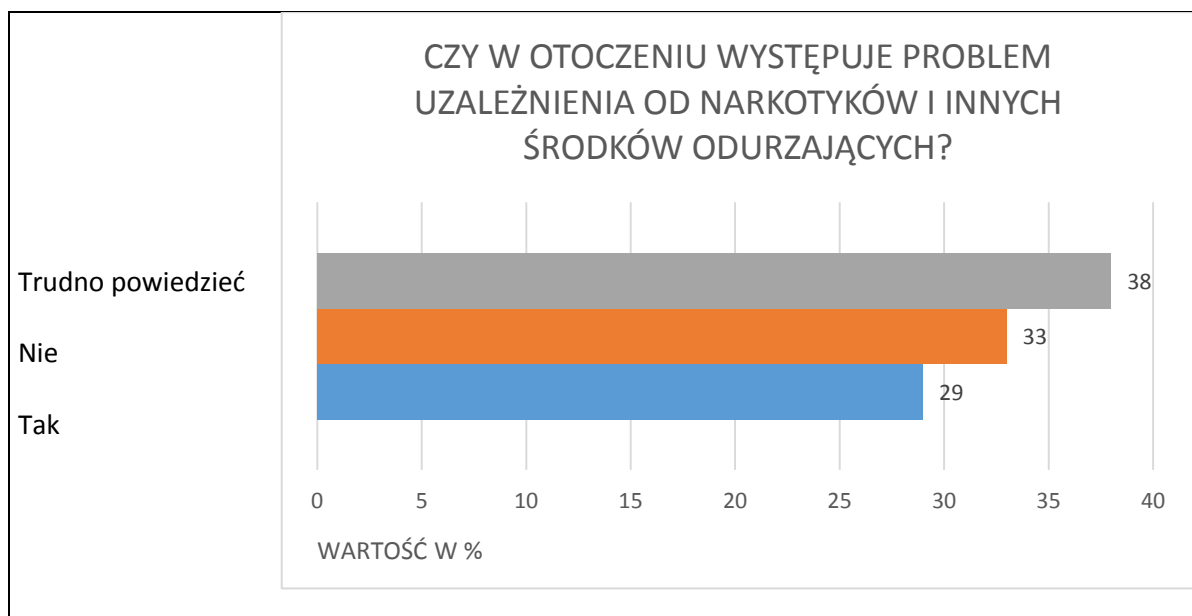

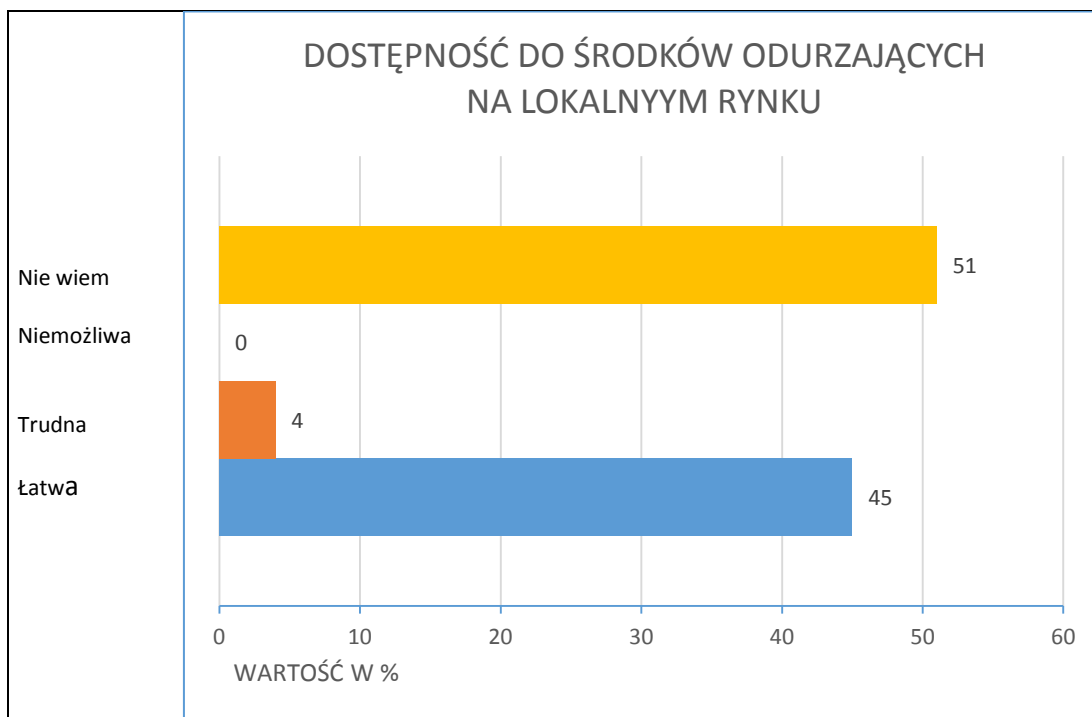
Za główną przyczynę zjawiska bezrobocia, anketowani wymienili zbyt mało ofert pracy (52%). Na następnych miejscach znalazły się: niezaradność życiowa (30%), niski poziom wykształcenia (13%). 5% uważa niechęć w podejmowaniu pracy, lenistwo, wygoda.

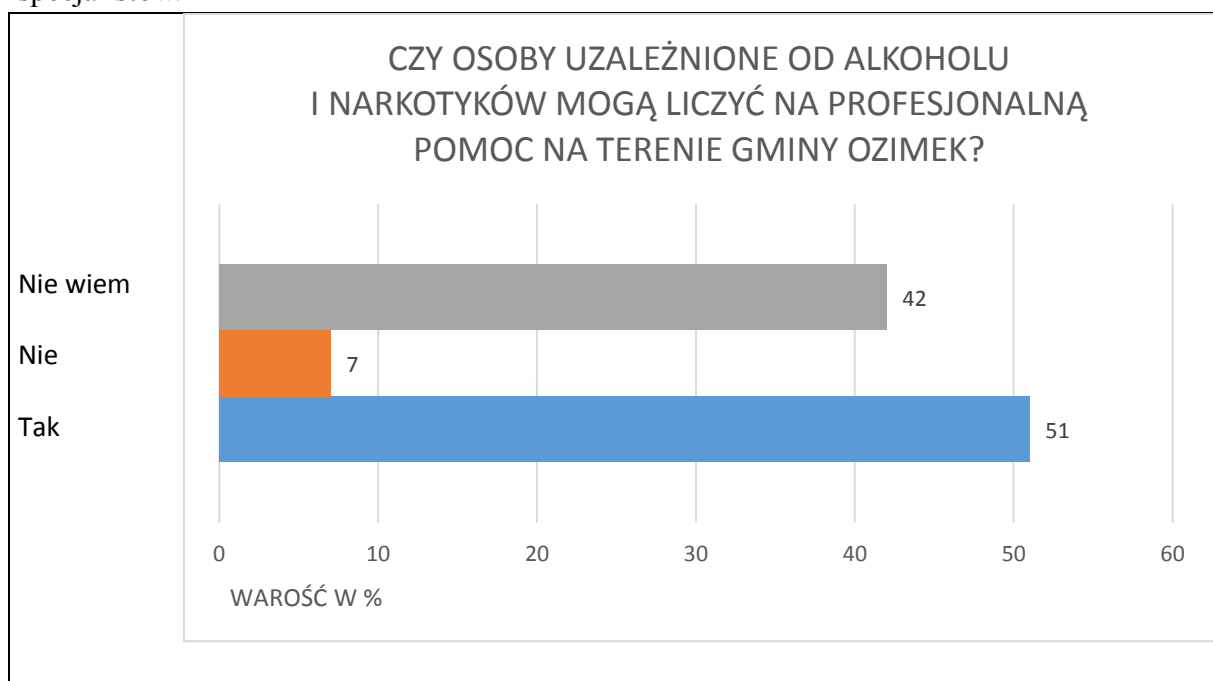
Zdaniem 49 osób (33%) anketowanych problem uzależnienia od narkotyków lub innych środków odurzających nie występuje w ich otoczeniu. Natomiast 44 osoby (29%) dostrzega ten problem w swoim otoczeniu. 57 osób (38%) nie ma rozeznania w omawianej kwestii.

Wyniki wskazują, że większość osób badanych (51%) nie ma wiedzy dotyczącej dostępności narkotyków/środków odurzających w ich środowisku. Z pozostałych osób 45% wskazało, że zakup narkotyków jest zadaniem łatwym, natomiast 4% uznało, że jest to zadanie trudne.

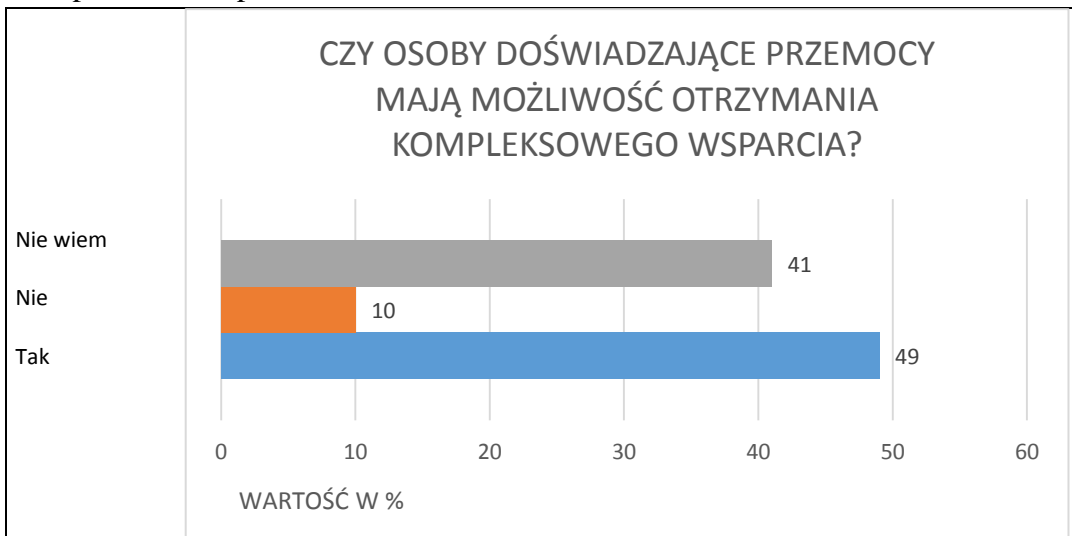

W przekonaniu 51% respondentów osoby uzależnione mogą liczyć na profesjonalną pomoc oferowaną na terenie gminy Ozimek. Niestety 42% nie ma wiedzy w tym temacie. Zdaniem 7% ankietowanych, osoby borykające się z problemem uzależnień nie mogą skorzystać ze wsparcia specjalistów.

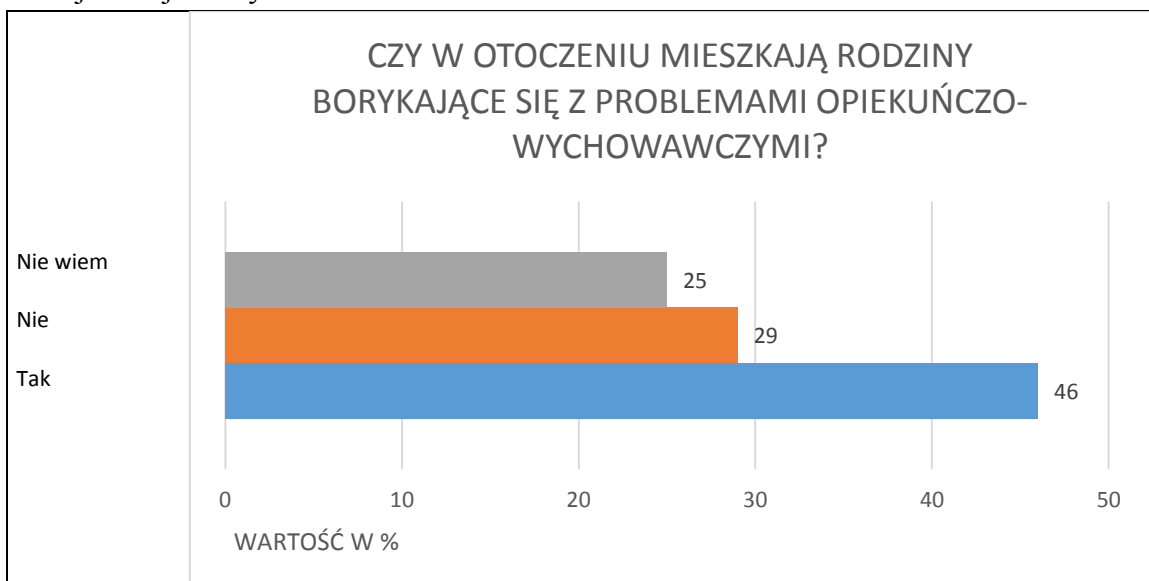

Zbadano także jaka jest wiedza mieszkańców w związku z możliwością otrzymania kompleksowego wsparcia dla ofiar przemocy. Większość badanych, a mianowicie 49% posiada taką wiedzę, jednak aż pozostałe 41% należałoby poddać edukacji w kwestii dostępności wsparcia. Warto dodać, że 10%

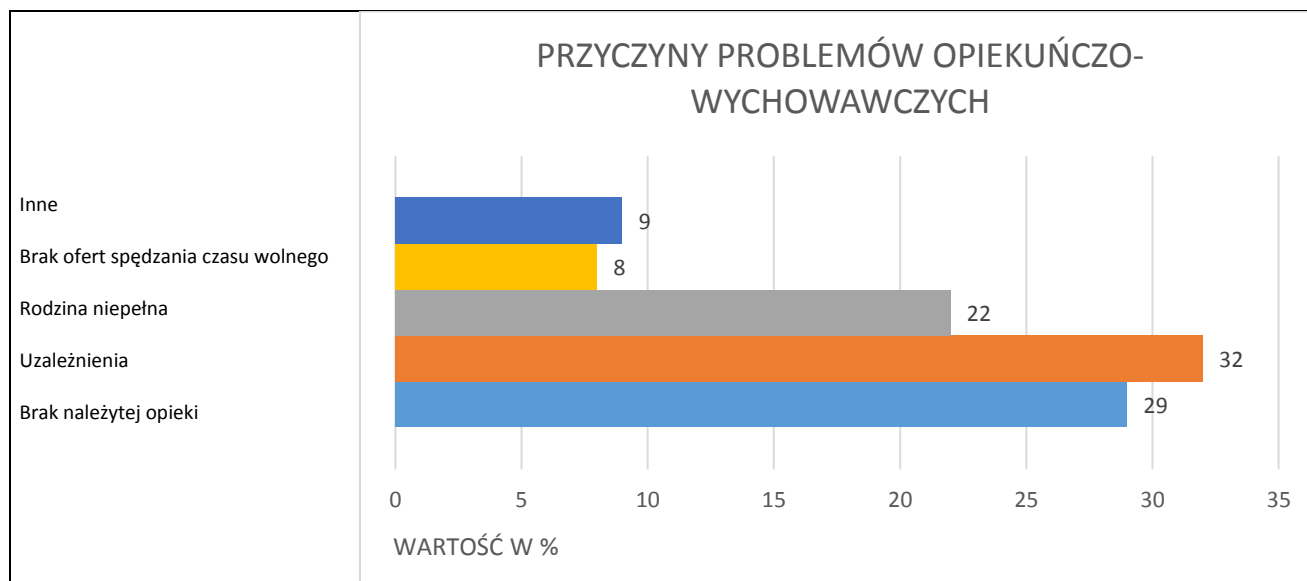
ankietowanych uważa, iż w środowisku lokalnym osoby doznające przemocy nie mogą liczyć na kompleksowe wsparcie.

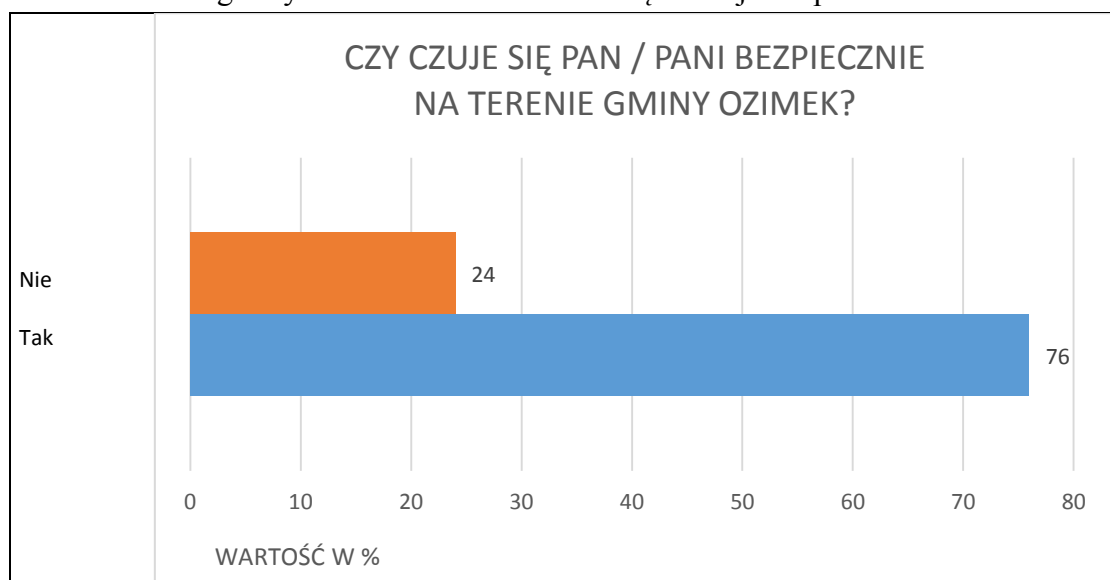
Problemy opiekuńczo – wychowawcze są poważnym problemem społecznym, który według badanych jest obecny na terenie Gminy Ozimek. 46% osób badanej populacji dostrzega to zjawisko w swoim najbliższym otoczeniu, 25% nie posiada wiedzy na ten temat, a 29% nie dostrzega takiej dysfunkcji w najbliższym otoczeniu.

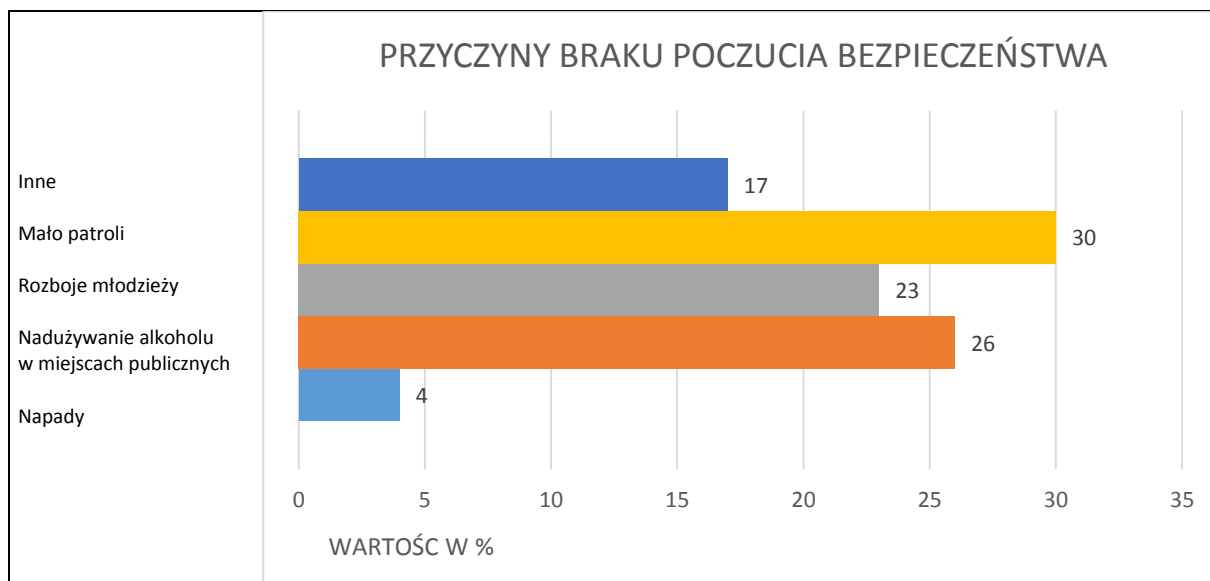
W ankiecie pojawiła się kwestia wskazania uwarunkowań problemów opiekuńczo– wychowawczych. Zdecydowana grupa 32% ankietowanych twierdzi, że jest to problem uzależnień , 29% wskazała na brak należytej opieki ze strony rodziców/opiekunów. 22% badanych wskazuje rodzinę niepełną i niewydolną wychowawczą. Natomiast 8% jest zdania, że brak ofert spędzania czasu wolnego jest przyczyną problemów opiekuńczo wychowawczych. (9%) wskazuje na inne przyczyny.

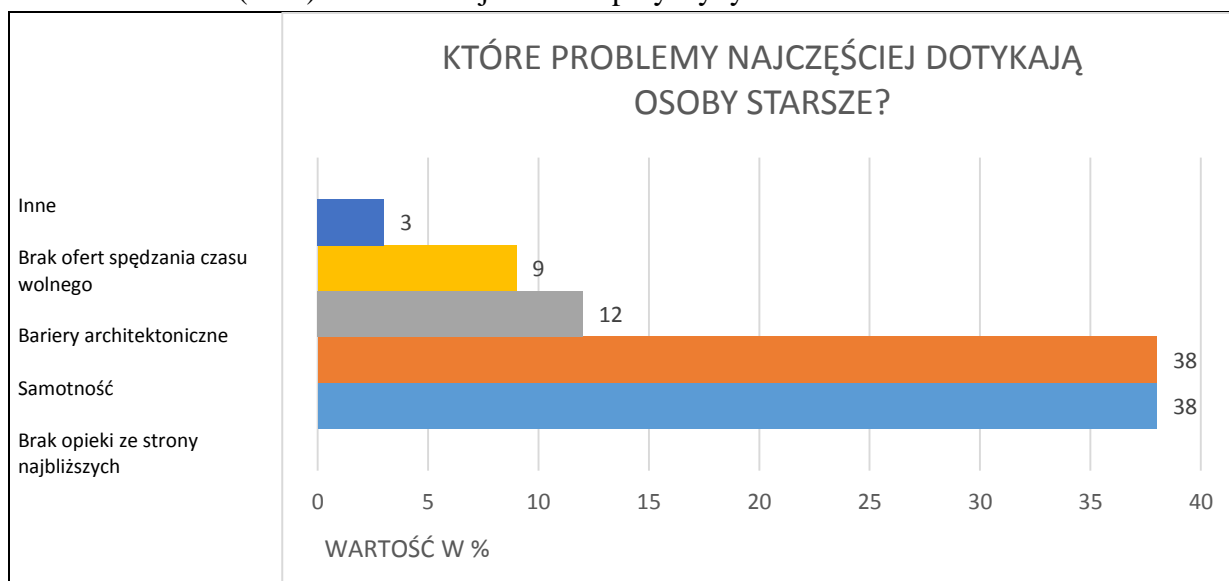
Wyniki wskazują, że większość ankietowanych (76%) nie zauważa zagrożeń, dzięki temu czuje się bezpiecznie na terenie gminy. Natomiast 24% obawia się o swoje bezpieczeństwo

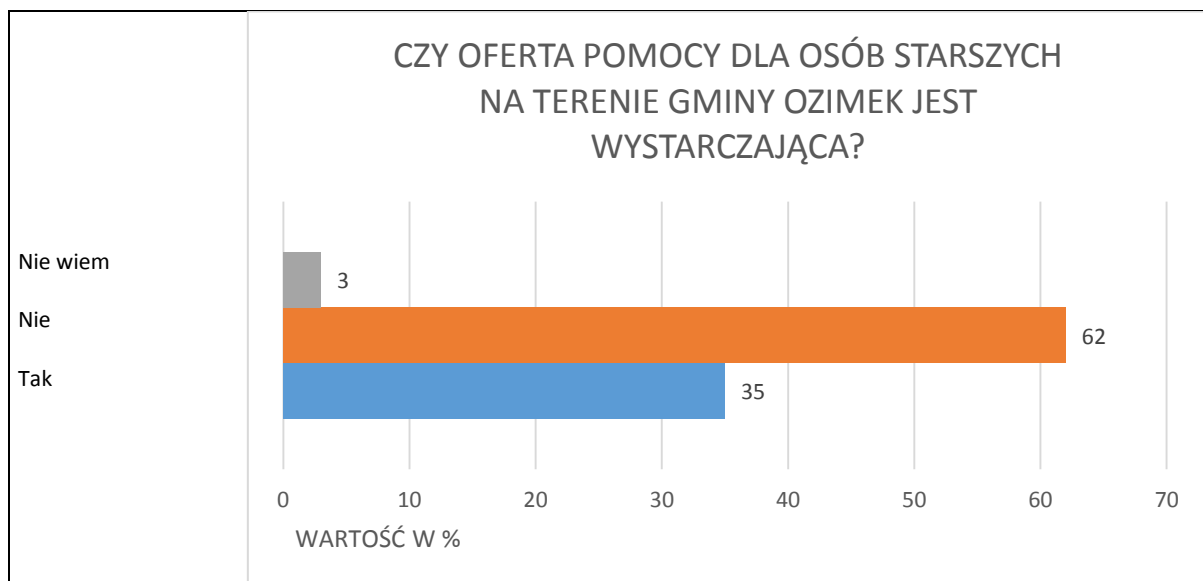
Przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa ankietowani upatrują w niewystarczającym nadzorze służb mundurowych (30%). Zagrożeniem są także osoby nadużywające alkohol w miejscach publicznych (26%). Bardzo niepokojące na ten moment są destrukcyjne zachowania młodzieży (23%) oraz napady i włamania, które stanowią 4% odpowiedzi. Inne obawy (17%) respondenci wiążą również z brakiem możliwości zatrudnienia dla młodych ludzi oraz pozostającymi bez opieki psami.

Po 38% respondentów wskazuje na brak opieki ze strony najbliższych oraz na samotność ludzi starszych. W ocenie 9% badanych oferta spędzania czasu wolnego jest zbyt uboga, niewystarczająca. Codzienne funkcjonowanie osób starszych na terenie gminy utrudniają istniejące bariery architektoniczne (12%). 3% wskazuje na inne przyczyny.

Aby wyjść na przeciw marginalizacji osób starszych, niezbędne jest przedstawienie dla tej grupy różnorodnych form wsparcia. Większość ankietowanych (62%) oceniła, że oferta pomocy jest niewystarczająca, 35% uznało, że wystarczająca, a 3% nie ma zdania.

II. RAPORT O STANIE GMINY OZIMEK.

1. Położenie, powierzchnia i ludność

Gmina Ozimek położona jest w powiecie opolskim w odległości około 21 km na wschód od Opola nad rzeką Małą Panwią stanowiącą prawy dopływ Odry, na Równinie Opolskiej, na pograniczu Niziny i Wyżyny Śląskiej na górnym Śląsku w odległości 10 km od kompleksu jezior turawskich.

Ludność

LUDNOŚĆ	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Ogółem	20 080	19 988	19 988	19 446
Kobiety	10 315	10 252	10 252	10 050
Mężczyźni	9 765	9 736	9 736	9 396
60 lat i więcej kobiety	2 299	2 357	2 357	2 426
65 lat i więcej mężczyźni	1 115	1 149	1 149	1 192

2. Infrastruktura społeczna i techniczna

Rynek pracy

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Bezrobocie				
Bezrobotni ogółem	892	919	752	660
Długotrwale bezrobotni	407	462	459	455
Bezrobotni z prawem do zasiłku	189	157	118	90

Służba zdrowia

Szpital	1
Przychodnia pediatryczna	1
Poradnie dla osób dorosłych (lekarz pierwszego kontaktu)	5
Poradnia dla kobiet	1
Poradnia zdrowia psychicznego	1
Gabinety stomatologiczne	12
Apteki	4
Laboratoria analityczne	2
Gabinety rehabilitacyjne	4
Zakłady Opiekuńczo Lecznicze	2
Gabinety specjalistyczne	9
Poradnie medycyny pracy	2
Hospicjum dla dzieci	1
Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi	1

Od 2013 roku w Gminie Ozimek realizowany jest Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Program powstał w celu ograniczenia występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienia dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Cele główne gminnego programu są zbieżne z celami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Szkolnictwo i oświata

Nazwa placówki	liczba	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	8	1002
Gimnazja	2	419
Szkoły ponadgimnazjalne	4	161
Przedszkola	7	453
Żłobki	1	62
Świetlice szkolne	8	573
Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne	1	-

Pomoc społeczna

Rodzaj świadczenia	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Zasiłek stały	25	30	32	30
Zasiłek okresowy	172	183	161	148
Zasiłek celowy	305	354	280	230
Zasiłek celowy specjalny	71	54	55	40

Usługi opiekuńcze	77	77	82	81
Domy Pomocy Społecznej	15	16	16	15
Dożywianie	285	304	234	188
Dodatek mieszkaniowy	162	168	158	156
Stypendium szkolne	81	139	136	89
Zasiłek rodzinny	311	272	250	225
Świadczenie pielęgnacyjne	56	49	46	39
Zasiłek pielęgnacyjny	219	221	225	230
Fundusz alimentacyjny	67	74	73	67
Zasiłek dla opiekuna	-	-	9	8
Zasiłek specjalny opiekuńczy	-	-	-	2

Gospodarka mieszkaniowa

Liczba mieszkań komunalnych	255
Liczba złożonych wniosków na mieszkanie komunalne	140
Liczba lokali socjalnych	40
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	139
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	3

W ramach pomocy oddłużeniowej na terenie gminy Ozimek realizowany jest program pomocy osobom zagrożonym eksmisją mający ułatwić dłużnikom, będącym w trudnej sytuacji materialnej spłatę należności powstałych z tytułu niezapłaconych opłat czynszowych za użytkowanie nieruchomości komunalnych.

Komunikacja z miastem wojewódzkim jest bardzo dobra przy udziale Polskich Kolei Państwowych, Państwowej Komunikacji Samochodowej oraz prywatnych linii autobusowej LUZ, Jeziorowski. Na terenie gminy działa trzynaście sołectw. Są to: Antoniów, Biestrzynnik, Chobie, Dylaki, Grodziec, Jedlice, Schodnia, Mnichus, Pustków, Szczedrzyk, Krzyżowa Dolina, Krasiejów. Nowa Schodnia.

Spośród najbardziej aktywnych zakładów pracy dających zatrudnienie okolicznym mieszkańcom, wymienić należy: Hutę Małapanew wraz z przynależnymi do niej spółkami w Ozimku, Hutę Szkła Jedlice w Jedlicach, Coroplast w Dylakach, Reklama Prolicht w Ozimku, Tartak w Grodźcu, oraz wiele innych mniejszych zakładów pracy.

3. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest ważnym elementem oceny skali rozwiązywania problemów społecznych. Wysoki poziom przestępczości odciska dotkliwie piętno na funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności, w której ma miejsce. Intensywność oraz częstotliwość, z jaką występują zdarzenia przestępcze, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miast i gmin. Dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych, zmierzających w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na terenie Gminy Ozimek za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialna jest Komenda Miejska Policji w Opolu oraz Komisariat Policji w Ozimku. Policjanci w toku wykonywania swoich obowiązków służbowych zobowiązani są do respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Mogą oni stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z określonej sytuacji. Teren miasta i gminy jest podzielony na 5 rejonów (trzy obejmują teren miasta, a dwa tereny wiejskie). Struktura organizacyjna miejscowego komisariatu obejmuje: komendanta, zastępcę, 3 kierowników, 5 dyżurnych, 5 dzielnicowych, 3 z zespołu prewencji, 6 z ogniwa patrolowo interwencyjnego oraz 10 z referatu kryminalnego.

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.

Zadania obrony cywilnej w czasie pokoju obejmują:

- współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków,
- działalność planistyczna i prace organizacyjne,
- działalność szkoleniowa i upowszechniająca w zakresie problematyki obrony cywilnej,
- przygotowanie ludności do uczestnictwa w powszechnej samoobronie.

Na terenie gminy Ozimek działa osiem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, których misją jest dobrowolne działanie na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęskami żywiołowymi, zagrożeniami ekologicznymi, organizowaniem szkoleń, ćwiczeń o tematyce przeciwpożarowej, rozwijanie i upowszechnianie działalności kulturalnej tak w gronie strażaków jak i naszych sympatyków, krzewienie kultury fizycznej i sportu, organizowanie pożarniczego i obronnego wychowania dzieci i młodzieży, branie udziału w różnorodnych pracach społecznych na rzecz miejscowości oraz organizacji będących sprzymierzeńcami. Ochotnicze straże pożarne w Polsce należą do najstarszych i najbardziej zasłużonych dla społeczeństwa organizacji.

4. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Na terenie gminy Ozimek funkcjonuje 22 organizacje pozarządowe w tym 7 zajmujących się działalnością sportową.

III. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Identyfikacji najważniejszych problemów społecznych dokonano w oparciu o dane Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku oraz analizę badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Ozimek.

1. Bezrobocie

Bezrobocie, to zjawisko prowadzące do utraty kwalifikacji zawodowych osób tkwiących w bezrobociu w dłuższym okresie czasu, a także konieczność ponoszenia kosztów związanych z utrzymaniem bezrobotnych. Bezrobocie jest bezpośrednią przyczyną ubóstwa i marginalizacji społecznej i stanowi jeden z najpoważniejszych problemów Gminy Ozimek. Wśród osób ankietowanych 33% wskazało problem bezrobocia jako najważniejszy i najbardziej dotkliwy. Na przestrzeni ostatnich lat stało się jednym z głównych problemów społecznych. Bezrobocie może przyczyniać się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływać na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci: dezintegracji rodziny, zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny oraz zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie. Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy nie odzwierciedla w całości rzeczywistego problemu, głównie z uwagi na migrację ludzi młodych za pracę, zwłaszcza do krajów Unii Europejskiej.

Osoby bezrobotne stanowią największy procent osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Wszelkie aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oferowane przez PUP we współpracy z gminą nie przynoszą znaczących zmian. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególnie nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcenie i zmianę kwalifikacji zawodowych. Celowe zatem jest aplikowanie o nowe środki i narzędzia pomocne w przeciwdziałaniu zjawisku bezrobocia oraz interdyscyplinarne podejmowanie działań przez kompetentne w tym zakresie instytucje i organizacje.

2. Uzależnienia- alkoholizm i narkomania

Problemy wynikające z picia alkoholu i zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie

bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia populacji, obniża zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, zaburza relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym. Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w sferze odczuć społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na alkoholizm jako poważny problem społeczny. Podczas prowadzonych badań 25 % ankietowanych wskazało alkoholizm za istotny problem społeczny.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji),
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorców picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

W gminie Ozimek na rzecz przeciwdziałania problemowi alkoholizmu prężnie działa grupa Anonimowych Alkoholików „Światło” oraz grupa współuzależnionych żon alkoholików. Przed wszystkim jednak najważniejszym rozstrzygnięciem w rozwiązywaniu problemów alkoholowych było powołanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która działa w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Do zadań komisji należy inicjowanie działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Z analizy danych oraz wyników ankiet wnioskuje się, że narkomania na terenie gminy Ozimek jest zjawiskiem mniej powszechnym. Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane przez Radę Miejską programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalany jest corocznie, natomiast Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany jest na okres 5 lat.

3. Przemoc w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. przemoc należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc we współczesnym świecie jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód.

Jest ponadto zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym, dlatego aby skutecznie przeciwdziałać przemocy, a tym samym pomagać rodzinom, w których występuje ten problem, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę. W prowadzonych badaniach ankietowych w gminie Ozimek 7 % ankietowanych wskazało przemoc za ważny problem społeczny. Doświadczenie przemocy wywołuje u ofiar lęk i wstyd przed ujawnieniem takich przypadków, dlatego zebrane dane mogą nie odzwierciedlać rzeczywistej skali zjawiska. Pomimo wielu kampanii społecznych oraz działań edukacyjnych w dalszym ciągu wiele osób ma trudności ze zdefiniowaniem i rozpoznaniem przemocy. Większość osób, które nie zajmują się zawodowo problematyką przemocy w rodzinie, kojarzy to zjawisko wyłącznie z brutalną agresją fizyczną.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczące społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji m.in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej, instytucji bezpieczeństwa i porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i dlatego działając osobno nie doprowadzimy do zwiększonej jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9a ust 1 stanowi iż, „gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym”.

W gminie Ozimek zarządzeniem Burmistrza powołano Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policji, Oświaty, Sądu. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach na terenie gminy Ozimek zostały powołane Grupy Robocze współpracujące z Zespołem Interdyscyplinarnym. Z uwagi na fakt, że długotrwała przemoc rodzi w ofierze określone skutki psychiczne: strach, wstyd, bezradność, udzielana pomoc powinna iść wielotorowo. Jednym z podstawowych aspektów oddziaływań podejmowanych przez Grupy Robocze jest powstrzymanie przemocy.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw oraz wolności.

Od stycznia 2012 r. w gminie Ozimek funkcjonuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2020. Program skierowany jest do ofiar i sprawców przemocy, rodzin doznających przemocy, przedstawiciele władz lokalnych, społeczeństwa oraz przedstawiciele instytucji i służb pracujących z ofiarami przemocy. Program reguluje zadania w zakresie diagnostycznym, profilaktycznym, edukacyjnym i interwencyjnym.

4. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w

domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Najpoważniejsze problemy wiążą się z sytuacją dzieci w rodzinach, które nie zaspokajają w niezbędnym zakresie ich potrzeb materialnych, psychicznych i społecznych. Zaburzona struktura rodziny ma niekorzystny wpływ na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Często jest spotykana wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. Rodziny będące pod opieką Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci. W rodzinach zaburzonych, rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą, umiejętności rozładowywania napięć powstałych poza domem. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego jej funkcjonowania. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. W skrajnych przypadkach pojawia się zapotrzebowanie na różne formy opieki zastępczej w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. Problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc w rodzinie wielokrotnie są przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych. Podczas badań ankietowych w gminie Ozimek 13 % ankietowanych określiło problemy opiekuńczo- wychowawcze jako jeden z ważniejszych problemów społecznych. Z danych Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku wynika, że bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych była główną przesłanką do udzielenia pomocy.

Gmina Ozimek od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny głównie dzięki działaniom podejmowanym przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia funkcjonujące na jej terenie. Oferowany jest szeroki wachlarz usług na rzecz rodzin dotkniętych różnorodnymi problemami i dysfunkcjami.

Na lata 2013- 2015 w gminie Ozimek został wdrożony do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny. Skierowany on jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi celami programu jest podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny. Problematyką związaną z instytucjonalnymi formami opieki społecznej oraz sprawami związanymi z zapewnieniem opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie poprzez rodzinną opiekę zastępczą zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu.

5. Niepełnosprawność

W rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. Ze względu na brak wiarygodnych danych wskazujących rzeczywistą liczbę osób niepełnosprawnych w gminie Ozimek, niepełnosprawność pozostaje zjawiskiem trudnym do oszacowania. Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnego wsparcia w rehabilitacji, edukacji i życiu społecznym. Bez wątpienia konieczne jest zapobieganie izolacji oraz marginalizacji życia osób niepełnosprawnych na terenie kraju. Dużą rolę w realizacji tych zadań powinny odgrywać organizacje pozarządowe.

W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa. Celem pierwszej z nich jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowa natomiast ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, a dalej awans zawodowy. Umożliwia korzystanie z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy. Wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności przyjmuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu.

6. Starzenie się społeczeństwa

Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy Ozimek uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych. Celami takich działań winny być m.in.: utrzymanie sprawności i samodzielności osób starszych poprzez aktywizację fizyczną i psychiczną, poprawa bezpieczeństwa osobistego osób starszych, zwiększenie jakości i dostępu do edukacji społecznej seniorów, kreowanie w środowisku integracji międzypokoleniowej oraz wykorzystywanie aktywności i doświadczenia osób starszych w działalności na rzecz gminy. Sytuacja ta wyraźnie wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Wykluczenie osób starszych zostało dostrzeżone przez 5% osób ankietowanych podczas prowadzonych w gminie Ozimek badań.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć:

- samotność
- ograniczenie sprawności psychofizycznej i liczne choroby wieku starczego
- pogorszenie sytuacji ekonomicznej
- życie w ubóstwie często w związku z brakiem świadczeń rentowych, emerytalnych

- utrata pozycji społecznej wynikająca często z zakończeniem aktywności zawodowej
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz załatwianiu spraw urzędowych
- zmiana pełnionych funkcji w rodzinie co powoduje często izolowanie się od innych
- brak koncepcji na nową organizację życia, trudności w kontaktach ze środowiskiem
- groźba śmierci lub utraty bliskich osób
- kłopoty z przystosowaniem się do szybkich zmian cywilizacyjnych i technicznych.

Sytuacja ta skłania do poszerzenia oferty usług systemu pomocy społecznej. Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych są usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Zapewnienie osobom starszym pomocy w formie usług w miejscu zamieszkania zapobiega utracie kontaktu ze swoim środowiskiem. Niekorzystne tendencje demograficzne oraz zmiany w strukturze rodzin sprawiają, że coraz większa część opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi jest przenoszona do innych form pomocy instytucjonalnej, z tego też powodu skierowanie i opłacanie pobytu w domu pomocy społecznej systematycznie zwiększa poziom wydatków jakie ponosi gmina na ten cel.

IV. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT, oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategicznym strategii. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

Mocne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,

Słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,

Szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,

Zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów. Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wielość i różnorodność organizacji pozarządowych; - ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, a także kościołem - infrastruktura i profesjonalne kadry; - szeroko rozwinięta infrastruktura szkolna i kulturalna; 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystne zmiany demograficzne: spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i wzrost liczby osób w wieku emerytalnym, spadek liczby urodzeń; - ograniczone zasoby mieszkaniowe; - postępujące zubożenie społeczeństwa; - ciągle wysoki wskaźnik bezrobocia;

<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie obiektów sportowych i dynamiczny wzrost ilości placów zabaw; - ilość osób zaangażowanych społecznie sołtysi, liderzy, radni; - świetlice wiejskie; - doświadczenie w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; - świadomość władz Gminy w zakresie potrzeb sektora pomocy społecznej; - działania promujące i integrujące środowisko lokalne z osobami niepełnosprawnymi i starszymi; - programy profilaktyczne; - stałe środki finansowe na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych; - współpraca organizacji i stowarzyszeń - dobrze rozwinięty system przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - zaplecze krajobrazowo- turystyczne; 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży; - brak programów socjoterapeutycznych w funkcjonujących świetlicach wiejskich; - ograniczona ilość środków finansowych na pomoc i wsparcie dziecka i rodziny; - mała aktywność społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; - niska świadomość problemów społecznych; - ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego oraz utrudniony dostęp do lekarzy pierwszego kontaktu - brak domu pomocy społecznej oraz domu dziennego pobytu - zbyt mała ilość miejsc w miejscowym ZOL-u -brak apteki całodobowej - brak oferty korzystania z ciepłego posiłku dla osób bezdomnych
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> -edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania pozytywnych postaw w zakresie postrzegania problemów społecznych; - tworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin będących w sytuacjach kryzysowych poprzez łączenie działań różnych instytucji i organizacji; - pozyskiwanie środków z zewnątrz; - zwiększenie atrakcyjności turystycznej; - wykorzystanie potencjału ludzi starszych i niepełnosprawnych; - wdrażanie programów wspierania zatrudnienia; - likwidacja barier architektonicznych; - zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnień; - pozyskanie nowych inwestorów, powstanie nowych miejsc pracy; 	<ul style="list-style-type: none"> - dziedziczenie bezrobocia i wyuczona bezradność; - migracje w celach zarobkowych; - wielopokoleniowość rodzin zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym prowadząca do narastania konfliktów rodzinnych; - obniżający się wiek inicjacji alkoholowej i innych używek; - łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych; - wzrost liczby klientów pomocy społecznej; - nowe zadania gmin zlecane bez pokrycia finansowego ze środków centralnych; - skupienie zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych wyłącznie na liderach; - starzenie się społeczeństwa; - patologie społeczne;

V. MISJA i CELE STRATEGII

1. Misja

OZIMEK GMINA LUDZI ODPOWIEDZIALNYCH ZA LOS RODZIN

2. Cele strategiczne i ich realizacja.

2.1 Cel strategiczny 1.:

Wzmacnianie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin.
2. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.
3. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego, udzielanie pomocy poszukującym pracy.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 1

1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
2. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
3. Zatrudnianie asystentów rodziny oraz ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych.
4. Udzielanie przez OLiPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zapewnienie rodzinom (w tym rodzinom z dziećmi niepełnosprawnymi) oraz osobom samotnie wychowującym dzieci, szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno - pedagogicznego, prawnego), terapii rodzinnej.
6. Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców.
7. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających pogodzenie pracy z wychowaniem dzieci.
8. Opracowywanie i realizowanie programów edukacyjnych i profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin, dzieci i młodzieży.
9. Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
10. Opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.
11. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo- wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, sądu, kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 2

1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania.
2. Utrzymanie żłobka, przedszkoli oraz uelastycznienie czasu ich pracy.
3. Rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice szkolne, środowiskowe, socjoterapeutyczne).
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy).
5. Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych (np. w formie bezpłatnych zajęć), przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.
6. Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych, m.in. poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego oraz likwidowanie barier architektonicznych.
7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 3

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie pracą socjalną osób ubogich, bezrobotnych oraz zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Udzielanie przez OliPS pomocy rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonych i dotkniętym bezdomnością, w tym finansowej i rzeczowej (np. w postaci posiłku) oraz w postaci schronienia.
4. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i prac społecznie-użytecznych.
5. Pozyskiwanie nowych inwestorów oraz wspieranie przedsiębiorczości.
6. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
7. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
8. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
9. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem i bezrobociem, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
10. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań socjalnych.
11. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
12. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich, bezrobotnych i bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016 - 2021

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny,
- liczba rodzin wspierających,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin i samotnych rodziców,
- liczba żłobków i placówek przedszkolnych oraz liczba dzieci do nich uczęszczających,
- liczba placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego oraz liczba dzieci i młodzieży objętych w ich ramach opieką,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem i bezrobociem oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba nowych mieszkań socjalnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauczaniu

2.2 Cel strategiczny 2.:

Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
2. Promowanie zdrowia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i zwiększenie dostępności służby zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 1

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
4. Rozwijanie oferty funkcjonującego w gminie Ośrodka Profilaktyki.
5. Kontynuowanie działalności funkcjonujących w gminie świetlic; podejmowanie działań w kierunku rozszerzenia ich oferty.
6. Tworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie.
7. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
8. Zintensyfikowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
10. Kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
11. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 2

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
  2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
  3. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia w gminie dostępności usług medycznych na poziomie specjalistycznym.
  4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
  5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
- Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zawiera Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program przeciwdziałania Narkomanii.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2016-2021

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach Ośrodka Profilaktyki,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia,
- poprawy stanu zdrowia mieszkańców.

2.3 Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 1

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez OliPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 2

1. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
2. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, w sprzyjających okolicznościach podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie dziennego domu pobytu.

3. Promowanie wśród społeczności lokalnej i samych osób starszych i niepełnosprawnych aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Zwiększenie dostępu osób starszych i niepełnosprawnych do informacji o prawach i uprawnieniach oraz dostępnych formach wsparcia, m.in. poprzez wykorzystanie sieci Internet.
5. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020 (utworzenie dziennego domu pobytu –2019r.).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz liczba opiekunek,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba osób do nich uczęszczających,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba wolontariuszy

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawnionych i zatrudnionych

2.4 Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celu operacyjnego nr 1

1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Patrolowanie i wizytowanie newralgicznych miejsc w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez zwiększenie liczby przejść dla pieszych, oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2014-2020

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze

Partnerzy w realizacji wszystkich działań:

Burmistrz Ozimka, Rada Miejska, Urząd Gminy i Miasta, Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. .Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, Dom Kultury, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, kościół, organizacje pozarządowe.

VI SYSTEM MONITOROWANIA, FINANSOWANIE STRATEGII

1. Sposób finansowania

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie Ozimek wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na pięć grup:

- Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy.
- Środki finansowe pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
- Środki finansowe pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych
- Europejski Fundusz Społeczny

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Zakłada się, że cele strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych. Środki finansowe na realizację zapisów strategicznych zawarte są w budżecie gminy Ozimek. Ich wysokość corocznie ustala Rada Miejska na podstawie projektu budżetu przedłożonego przez Burmistrza. Źródła finansowania strategii w kolejnych latach będą przedmiotem analizy podczas przygotowywania corocznej oceny stopnia jej realizacji.

2. Monitoring i ewaluacja

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do 2021 roku w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu jak i samym społeczeństwie.

Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miejską kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych i społecznych. Strategia wymaga corocznego monitoringu.

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i celów szczegółowych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiającą aktualną identyfikację problemów w ich realizacji oraz ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Monitoringiem i ewaluacją będzie się zajmował Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej w Ozimku.